

ΠΑΝΟΣ ΖΥΓΟΥΡΗΣ - ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 9-11 (2^{ος} όροφος) ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 210-8259140-1-FAX: 210-8259235
ΚΙΝ: 6977506705, e-mail : pzygouris@gmail.com

Επί του με αριθμ. πρωτ. Ε.Δ.Ε.Υ.Α. 1999/15.11.2013
ερωτήματος της Δ.Ε.Υ.Α.

Ερωτάται από τη Δ.Ε.Υ.Α.:

Υπάλληλος της Δ.Ε.Υ.Α. ζητά με την από 23.04.2013 αίτησή του να του χορηγηθεί το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας όπως προβλεπόταν βάσει της ΣΣΕ της Π.Ο.Ε. - Δ.Ε.Υ.Α. από τον Οκτώβριο 2010, διότι από αμέλεια του, ενώ το εν λόγω επίδομα δεν του χορηγούταν, δεν το ζήτησε κατά τη διάρκεια 2,5 ετών. Λαμβανομένου υπόψη ότι έχει δημοσιευθεί η υπ' αριθμ. 587/ΑΦ/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας επί αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, των υπαλλήλων της Δ.Ε.Υ.Α., ερωτάται εάν η επιχείρηση δύναται να χορηγήσει το ανωτέρω επίδομα αναδρομικά από τον Οκτώβριο του 2010 στον εργαζόμενο;

A. Νομοθετικό πλαίσιο

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 12 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 «ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ 2013», ορίζεται ότι: **«Οι διατάξεις του Κεφαλαίου Δεύτερου του ν. 4024/2011 που αφορούν το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του άρθρου 4 του ίδιου νόμου, έχουν ανάλογη εφαρμογή, από 1.1.2013, και στο προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησης τους, συμπεριλαμβανομένων των Γενικών και Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και ανωνύμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α` του ν. 3429/2005 (Α` 314), όπως έχουν τροποποιηθεί με τις διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 1 του ν. 3899/2010 (Α`212). Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, οι οποίες μπορούν να ανατρέχουν στην έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, μπορούν να ρυθμίζονται λεπτομέρειες εφαρμογής των προηγούμενων εδαφίων. Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, για τους ανωτέρω παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 4024/2011, εκτός από αυτές της παραγράφου 2».**

Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. 2/85127/0022/22-11-2012 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών «Κοινοποίηση μισθολογικών διατάξεων» σύμφωνα με το άρθρο μόνο της οποίας ορίζεται ότι: «...Με τις διατάξεις της περ. 12, προβλέπεται ότι οι διατάξεις που αφορούν το βαθμολογικό και μισθολογικό καθεστώς των υπαλλήλων του άρθρου 4 του Κεφαλαίου Δεύτερου του ν. 4024/2011 έχουν ανάλογη εφαρμογή, από 1-1-2013, και στο προσωπικό των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), που ανήκουν στο Κράτος ή σε Ν.Π.Δ.Δ. ή σε Ο.Τ.Α., κατά την έννοια της επίτευξης κρατικού ή δημόσιου ή αυτοδιοικητικού σκοπού, εποπτείας, διορισμού και ελέγχου της πλειοψηφίας της Διοίκησής τους, συμπεριλαμβανομένων των Γενικών και Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων, ή επιχορηγούνται τακτικά, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από πόρους των ως άνω φορέων κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και των λοιπών δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και ανωνύμων εταιρειών, που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Κεφαλαίου Α' του ν. 3429/2005 (ΦΕΚ 314 Α'), όπως έχουν τροποποιηθεί με τις διατάξεις της παρ. 1 α του άρθρου 1 του ν. 3899/2010 (ΦΕΚ 212 Α'). Από την ημερομηνία αυτή παύουν να ισχύουν όλες οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας, καθώς και όλες οι διατάξεις νόμων, οι υπουργικές, κανονιστικές εν γένει ή διαιτητικές αποφάσεις, καθώς και οι αποφάσεις των οργάνων διοίκησης κλπ, κατά το μέρος που ρυθμίζουν τις αποδοχές του προσωπικού των παραπάνω νομικών προσώπων.

Λεπτομέρειες εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων μπορούν να ρυθμίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, οι οποίες

μπορούν να ανατρέχουν στην έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης. **Από την έναρξη ισχύος των διατάξεων της παρούσας περίπτωσης, για τους ανωτέρω παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 4024/2011, εκτός από αυτές της παραγράφου 2, σχετικά με το ανώτατο όριο αποδοχών...».**

Εν συνεχεία, κατ' εξουσιοδότηση επίσης της διάταξης της παρ. 12 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, έχει εκδοθεί η υπ' αριθμ. 2/840/0022 ΥΑ (ΦΕΚ Β' 37/14.01.2013) «Καθορισμός αποδοχών του προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που απασχολείται στα Ν.Π.Ι.Δ. και τις ΔΕΚΟ της περ. 12 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012», σύμφωνα με το άρθρο μόνο της οποίας ορίζεται ότι **«στο προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου που απασχολείται στα Ν.Π.Ι.Δ. και τις ΔΕΚΟ της περ. 12 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α` 222) επεκτείνεται και έχει ανάλογη εφαρμογή, από 1-1-2013, η αριθμ. 2/13917/0022/17-2-2012 (Β` 414) κοινή υπουργική απόφαση».**

Κατά την τελευταία δε υπουργική απόφαση αυτή, ορίζεται στο άρθρο μόνο ότι «1. Το προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. καθώς και οι αναπληρωτές εκπαιδευτικοί λαμβάνουν το βασικό μισθό που αντιστοιχεί στον εισαγωγικό βαθμό της κατηγορίας τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12 και 13 του ν. 4024/2011 (ΦΕΚ 226Α). 2. Για τη μισθολογική εξέλιξη του ανωτέρω προσωπικού στα Μ.Κ. του άρθρου 12 του ανωτέρω νόμου, λαμβάνεται υπόψη χρόνος προϋπηρεσίας μέχρι

επτά (7) έτη, σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1, 3 και 4 του άρθρου 6 του ίδιου νόμου. 3. Πέραν του βασικού μισθού, οι ανωτέρω δικαιούνται τα επιδόματα και τις παροχές, που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 15,16,17 και 20, του Ν. 4024/ 2011 (ΦΕΚ 226Α), εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης τους. Για τυχόν περικοπή των αποδοχών των ανωτέρω εφαρμογή έχουν οι διατάξεις του άρθρου 23 του ανωτέρω νόμου. Για το προσωπικό που υπηρετεί κατά την έναρξη ισχύος του νέου μισθολογίου (1-11-2011), εφαρμογή έχουν και οι διατάξεις του άρθρου 29 παρ. 2 του ίδιου νόμου. 4. Η παρούσα απόφαση ισχύει από 1-11-2011 και από την ημερομηνία αυτή παύουν να ισχύουν οι αριθμ. 2/5916/0022/2-2-2004 (ΦΕΚ 214 Β`) και 2/7093/0022/5-2- 2004 (ΦΕΚ 215 Β`) κοινής υπουργικής απόφασης, καθώς και κάθε άλλη ρύθμιση (υπουργική απόφαση κλπ.) που καθορίζει αποδοχές του με οποιαδήποτε ιδιότητα προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ή διάρκειας του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των Ο.Τ.Α...».

Περαιτέρω, σύμφωνα με το αρ. 15 του ν.4024/2011 ορίζεται ότι «1. Εκτός από το βασικό μισθό του υπαλλήλου, δύναται να χορηγηθεί επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, μέχρι του ποσού των εκατόν πενήντα (150) ευρώ μηνιαίως. Οι δικαιούχοι του εν λόγω επιδόματος, καθώς και οι όροι και προϋποθέσεις χορήγησης του καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, η οποία εκδίδεται σε αποκλειστική προθεσμία έξι μηνών από την Έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. ... Για τη συνδρομή όλων των ανωτέρω προϋποθέσεων εκδίδεται κάθε μήνα βεβαίωση του οικείου

προϊσταμένου, η οποία συνοδεύει τη μισθοδοτική κατάσταση. Σε περίπτωση απομάκρυνσης των υπαλλήλων, για οποιονδήποτε λόγο (όπως ενδεικτικά, μετακίνηση, απόσπαση, μετάθεση, μετάταξη, διάθεση) από την περιοχή, η οποία δικαιολογεί τη χορήγηση του, διακόπτεται ισοχρόνως η καταβολή του με ευθύνη του οικείου Προϊσταμένου».

Κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω διάταξης έχει εκδοθεί η ΥΑ οικ.2/16519/0022 (ΦΕΚ Β 465/2012) περί καθορισμού επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας. Στο άρθρο μόνο της τελευταίας προβλέπεται ότι: «1. Καθορίζουμε το μηνιαίο επίδομα επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας για τους μόνιμους και δόκιμους πολιτικούς υπαλλήλους και υπαλλήλους με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου και ορισμένου χρόνου (ΙΔΑΧ - ΙΔΟΧ) του Δημοσίου, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. Α` και Β` βαθμού ανά κατηγορία ως εξής: α) Κατηγορία Α` σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ. β) Κατηγορία Β` σε εβδομήντα (70) ευρώ. γ) Κατηγορία Γ σε τριάντα πέντε (35) ευρώ. 2. Στην κατηγορία Α` περιλαμβάνονται οι κάτωθι ειδικότητες: α) Το προσωπικό νοσηλευτικής υπηρεσίας,β)...γ)..δ) ... ε)... στ)... ζ) Ηλεκτρονικοί και τεχνίτες αεροσκαφών, Η/Ν συσκευών, εφαρμοστές, οπλουργοί, λεμβουργοί, λιπαντές - απολιπαντές, μηχανικοί και τεχνίτες αρμάτων - βαρέων οχημάτων - αυτοκινήτων - οχημάτων πάσης φύσεως επί όλων των μερών αυτών, μηχανοτεχνίτες, μηχανικοί και τεχνίτες μηχανών εσωτερικής καύσεως, τεχνίτες και ελεγκτές ΜΕΚ, πρακτικοί μηχανικοί, ψυκτικοί πλοίων και οπλικών συστημάτων, διανάκτες καυσίμων, χειριστών εγκαταστάσεων αγωγών καυσίμων και αντλιοστασίων

καυσίμων, συντηρητές και χειριστές μηχανημάτων, τεχνίτες σωστικών μέσων, торναδόροι, торνευτές, φανοποιοί, τεχνίτες υδραυλικών συστημάτων απασχολούμενοι σε οικοδομές και υπόγεια δίκτυα, τεχνίτες πυροσβεστήρων, τεχνίτες σιδηροβιομηχανίας, εργαλείο μηχανών, οργάνων ακριβείας - οπτικών μέσων, πυροβόλων, ελαστικών, αναγομωτές, ελαστικών επισώτρων, θερμαστές, κλιβανιστές, ρεκτιφιαδόροι, τεχνικοί ηλεκτρολογίας (ηλεκτροτεχνίες και ηλεκτρολόγοι μηχανών - αρμάτων - οχημάτων μάχης και μη μάχης - εγκαταστάσεων και δικτύων - αυτοκινήτων - οχημάτων - Η/Ζ - περιελίξεων) που απασχολούνται στους Ναύσταθμους, στα Στρατιωτικά Εργοστάσια, στα Στρατιωτικά Αεροδρόμια - Ελικοδρόμια και σε συνεργεία περιοχής του ΥΠΕΘΑ.” ***Η εντός " " περίπτωση ζ προστέθηκε ως άνω με την παρ. 1 της ΥΑ 2/31081/0022/ 30.4.2012 (ΦΕΚ Β΄ 1399/30.4.2012) , η οποία σύμφωνα με την παρ. 8 αυτής ισχύει από 1/5/2012. ...»

Ενόψει των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι στο προσωπικό των Δ.Ε.Υ.Α. ως ΝΠΙΔ κοινωφελούς χαρακτήρα, έχουν εφαρμογή, ήδη από 01.01.2013, οι ως άνω διατάξεις του ν. 4093/2012 και οι κατ' εξουσιοδότησή του υπουργικές αποφάσεις όπως η ανωτέρω, περί καθορισμού επιδόματος επικίνδυνης και ανθυγιεινής εργασίας, ενώ οι ρυθμίσεις της Κλαδικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας σχετικά με τις αποδοχές των υπαλλήλων Δ.Ε.Υ.Α. καταργούνται ρητώς από την ίδια ανωτέρω ημερομηνία. Τα καθιερωμένα συνεπώς με την ΚΣΣΕ επιδόματα, τα οποία άλλωστε ανήκουν στις πάσης φύσεως αποδοχές των υπαλλήλων, καταργούνται και πλέον οι εν λόγω υπάλληλοι

δικαιούνται πέραν του βασικού μισθού τα επίδομα που προβλέπονται από το ν. 4024/2011, μεταξύ των οποίων το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας κατά τα οριζόμενα στο αρ.15 του εν λόγω νόμου κατ' εξουσιοδότηση του οποίου εξεδόθη η άνω υπουργική απόφαση.

Ωστόσο, πριν την επεκτατική εφαρμογή του ν.4024/2011 και στις Δ.Ε.Υ.Α., βάσει του ν. 4093/2012, εφαρμοζόταν στο προσωπικό των Δ.Ε.Υ.Α. η «Συλλογική Σύμβαση Εργασίας για την ρύθμιση των όρων αμοιβής και εργασίας των εργαζομένων στις Δ.Ε.Υ.Α.», σύμφωνα με το άρθρ. 5 παρ. 10 της οποίας *«Χορηγείται επίδομα ανθυγιεινής εργασίας σε ποσοστό 15% επί του βασικού μισθού σε όλο το προσωπικό κάθε ειδικότητας περιλαμβανομένων των εργατών της τεχνικής υπηρεσίας που απασχολείται σε συνθήκες ανθυγιεινές ή επικίνδυνες για την υγεία τους. Οι συνθήκες αυτές εντοπίζονται στις εγκαταστάσεις Β.Κ., τα αντλιοστάσια, δίκτυα, κάθε είδους τεχνικές εγκαταστάσεις και γενικά τις εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης. Το επίδομα χορηγείται και στο λοιπό τεχνικό προσωπικό ειδικοτήτων, στις καθαρίστριες-ές και στους σημειωτές υδρομέτρων. Το επίδομα δεν το δικαιούνται διοικητικοί υπάλληλοι.»*

Η πρώτη περίοδος της παραγράφου αυτής είχε καθιερώσει τον γενικό κανόνα ότι το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας χορηγείται σε όλο το προσωπικό που απασχολείται στις εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, τα αντλιοστάσια, δίκτυα, τις τεχνικές εγκαταστάσεις και γενικά τις εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης, σε συνθήκες δηλαδή ανθυγιεινές ή επικίνδυνες για την υγεία. Με άλλα λόγια, το

επίδομα ανθυγιεινής εργασίας χορηγείται κατ' αρχήν στο προσωπικό, η φύση της παρεχόμενης εργασίας του οποίου συνδέεται με συνθήκες ανθυγιεινές ή επικίνδυνες για την υγεία.

Στην συνέχεια, η ίδια παράγραφος του άρθρου 5 της Σ.Σ.Ε. επέκτεινε την χορήγηση του επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας και σε άλλες κατηγορίες υπαλλήλων, συγκεκριμένα στο λοιπό τεχνικό προσωπικό ειδικοτήτων, στις καθαρίστριες και στους σημειωτές υδρομέτρων, η φύση της παρεχόμενης εργασίας των οποίων συνδέεται, ή μπορεί να συνδέεται, καθ' όλον ή κατά ένα μέρος, με συνθήκες ανθυγιεινές ή επικίνδυνες για την υγεία.

Εξ αντιδιαστολής, η τελευταία περίοδος της ίδιας παραγράφου ορίζει ρητά πως το επίδομα ανθυγιεινής εργασίας **δεν χορηγείται σε διοικητικούς υπαλλήλους**. Η ρύθμιση αυτή συμπληρώνει την γενική αρχή που καθιερώνει η Σ.Σ.Ε. για την χορήγηση του επιδόματος ανθυγιεινής εργασίας από την αντίθετη πλευρά: καθώς η φύση της παρεχόμενης εργασίας των διοικητικών υπαλλήλων δεν συνδέεται με ανθυγιεινές ή επικίνδυνες για την υγεία συνθήκες, οι διοικητικοί υπάλληλοι δεν δικαιούνται του επιδόματος αυτού.

Τέλος σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 του Ν. 3852/2010 «2. ... Προκειμένου για μισθολογικές απαιτήσεις, κάθε μορφής, περιλαμβανομένων και των επιδομάτων, δεν είναι δυνατή η παραίτηση από την άσκηση ενδίκων μέσων, ο δικαστικός ή εξώδικος συμβιβασμός και η κατάργηση δίκης, εκτός από τις περιπτώσεις που το νομικό ζήτημα έχει κριθεί με απόφαση ανωτάτου δικαστηρίου.»

Εξ όσων προεξετέθησαν καθίσταται σαφές ότι ο υπάλληλος της Δ.Ε.Υ.Α. οφείλει να διεκδικήσει δικαστικά το σχετικό επίδομα ανθυγιεινής εργασίας. Μάλιστα ακόμα και στην περίπτωση που το επίδομα του επιδικασθεί πρωτοδίκως η δημοτική επιχείρηση οφείλει να προσβάλει τη σχετική απόφαση με έφεση εφαρμόζοντας αναλογικά την ανωτέρω διάταξη του Ν. 3852/2010.

Τέλος, η υπ' αριθμ. 587/ΑΦ/2013 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Βέροιας ουδόλως επηρεάζει όσα προεξετέθησαν καθώς δεν εξετάζεται αν ο συγκεκριμένος υπάλληλος είναι ή όχι δικαιούχος του κρίσιμου επιδόματος.

Αθήνα, 2/12/2013

Ο γνωμοδοτών δικηγόρος

Πάνος Ζυγούρης